

Aan het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Stompetoren, 26 april 2021

Betreft: De stolpboerderijen in Noord-Holland en de stolpenwaarderingskaart

Geacht College,

Uw College beschouwt de stolpboerderij als icoon van de provincie Noord-Holland, althans, dat stelde uw Gedeputeerde Van der Hoek voor het eerst tijdens de presentatie van de door het Steunpunt Monumenten en Archeologie en de Boerderijstichting Noord-Holland (BSNH) samengestelde Handreiking Vierkant Achter de Stolp 2.0 in juni 2018 in Venhuizen. Met u beschouwen vele Nederlanders en buitelanders de stolp als kenmerk van Noord-Holland.

De door Mooi Noord-Holland en de BSNH ontwikkelde kaart van stolpenstructuren maakte deel uit van uw in samenwerking met Mooi Noord-Holland en de BSNH tot stand gekomen nota Landschap en Cultuurhistorie, als aanzet tot borging van de ruimtelijke kwaliteit van clusters stolpen. Praktische uitwerking daarvan zou volgen in de Provinciale Omgevingsverordening. Echter, de besluitvorming over dat onderdeel stelde u in 2020 uit in afwachting van de resultaten van een door u aan Mooi Noord-Holland verleende opdracht voor een stolpenwaarderingskaart. Ook onze suggesties voor nieuw beleid, zoals stimulering van herbestemming, woog u niet inhoudelijk, eveneens in afwachting van de genoemde waarderingskaart.

U bent ervan op de hoogte dat wij het fenomeen waarderingskaart op hoofdlijnen toe juichen. Echter, met het onderdeel classificatie, waarin een ‘rapportcijfer’ toegekend wordt aan de geïnventariseerde stolpen, hebben wij moeite. Alle stolpen zijn ons even lief. Alle stolpen met elkaar bepalen de kracht van het icoon. Daarom zien wij niet graag dat een icoon gesplitst wordt in onderdelen waaraan verschillende rapportcijfers gehecht worden; dat wekt de suggestie dat de laagst gewaardeerde onderdelen van dat icoon op termijn geamputeerd kunnen worden. Dat is immers het gangbare proces na ‘rapportcijfers’?

Gedurende het proces van de totstandkoming van de stolpenwaarderingskaart hebben wij regelmatig goed en constructief contact met de directie van Mooi Noord-Holland. Zowel

BSNH als Mooi Noord-Holland hechten zeer aan een goed en gedegen eindproduct. Bij een tussentijdse evaluatie van dit door corona vertraagde onderzoek informeerde de directie van Mooi NH ons 'door de stolpen te onderzoeken en kritisch te bekijken, blijkt dat vrijwel iedere stomp op één of andere manier van waarde is'. Dat ondersteunt onze zienswijze dat het inventariseren, beschrijven en categoriseren (landschappelijke, architectonische, cultuurhistorische waarden) van alle stolpen belangrijk is als basis voor nieuw beleid, maar dat dit niet de noodzaak en/of wenselijkheid van een rapportcijfer impliceert.

Wij hebben echter de indruk dat een gedegen onderzoek meer tijd en een andere vraagstelling behoeft dan voorzien is in dit oriënterende onderzoek. In verband daarmee pleiten we voor een vervolgonderzoek met als speciale opdracht te onderzoeken welke beleidsstrategieën noodzakelijk zijn om de teloorgang van het aantal stolpen in Noord-Holland te stuiten en daarnaast welke faciliteiten gewenst zijn om de bestaande stolpen een duurzame toekomst te geven. Voor wat betreft het energetische gedeelte doet de Boerderijenstichting Noord-Holland daartoe al onderzoek in samenwerking met Hogeschool Inholland.

De dominantie van de piramides van de polder is niet alleen gedurende een halve eeuw sterk afgenomen door verdwijning van circa de helft van de stolpen, maar ook door het oprukken van andere bebouwing op het platteland. Met het verder teruglopen van het aantal stolpen verliest Noord-Holland zijn typische identiteit en daarmee ook zijn aantrekkingskracht in snel tempo. Regelmatig worden historische stolpen gesloopt. Illustratief voor de precare situatie waarin stolpboerderijen verkeren is de casus Wormerweg 19 in de Beemster; een met dubbelbestemming cultuurhistorisch/karakteristiek pand aangemerkte typische Beemster stomp in een stolpenstructuur. Daarbij oordeelde de gemeente Beemster onlangs dat de eigenaar in redelijkheid niet verplicht kan worden de meerkosten van (achterstallig) onderhoud ten opzichte van nieuwbouw te dragen.

In verband daarmee en vooruitlopend op het resultaat van het door ons voorgestelde vervolgonderzoek en implementatie van de daarin aanbevolen maatregelen, verzoeken wij op korte termijn met adequate maatregelen te komen om het verlies van stolpboerderijen in Noord-Holland te stoppen. Wij zouden het zeer op prijs stellen daartoe met u van gedachten te wisselen.

Wij zien uw reactie graag de komende maand tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Boerderijenstichting Noord-Holland

Peter van Zutphen
voorzitter